

Debreceni Ítéltábla

Bf.III.748/2023/12.

A Debreceni Ítéltábla mint másodfokú bíróság Debrecenben, a 2024. február 08. napján megtartott nyilvános ülésen meghozta és kihirdette a következő

ítéletet:

Az ítéltábla a nyereségvágyból, védekezésre képtelen személy sérelmére elkövetett emberölés büntette miatt Terhelt1 és társa ellen indított büntetőügyben a Nyíregyházi Törvényszék 2023. október 25. napján kihirdetett 7.B.437/2022/77. számú ítéletét megváltoztatja.

A Szabolcs-Szatmár-Bereg Megyei Rendőr-főkapitányság Bűnügyi Igazgatóság Bűnügyi Osztálya által 15000/72-57/2022. bü. szám alatt lefoglalt,

- 30. tétekszám alatti kabátot is kiadni rendeli sértetti képviselő1 (sértetti képviselő címe szám) részére;
- 13. és 14. tétekszám alatti DNS minták megsemmisítését is elrendeli.

Egyebekben az elsőfokú ítéletet helybenhagyja.

A szabadságvesztés tartamába beszámítja a vádlottak által az elsőfokú ítélet kihirdetésétől a mai napig fogvatartásban töltött időt is.

A másodfokú eljárásban felmerült 60 118 (hatvanezer-száztizennyolcezer) Forint bűnügyi költségből kötelezi Terhelt1 I. rendű vádlottat 29 776 (huszonkilencezer-hétszázhetvenhat) Forint, Terhelt2 II. rendű vádlottat 30 342 (harmincezer-háromszáznegyvenkettő) Forint bűnügyi költség megfizetésére.

A másodfokú határozat ellen fellebbezésnek helye nincs.

I n d o k o l á s

[1] A Nyíregyházi Törvényszék a rendelkező részben írt ügydöntő határozatában Terhelt1 I. rendű és Terhelt2 II. rendű vádlottakat bűnösnek mondta ki társtettesként elkövetett emberölés büntetében [a Büntető Törvénykönyvről szóló 2012. évi C. törvény (a továbbiakban: Btk.) 160. § (1) bekezdés, (2) bekezdés b) és j) pont]. Ezért a bíróság a vádlottakat személyenként 20-20 év szabadságvesztés büntetésre és 10-10 év közügyektől eltiltás mellékbüntetésre ítélte. A szabadságvesztés büntetés végrehajtási fokozatát mindkét vádlott esetében fegyházban állapította meg, amelynek tartamába beszámította az általuk előzetes fogvatartásban töltött időt. Mindkét vádlottal szemben, személyenként 145.000 Forint erejéig vagyonekobzást rendel el, rendelkezett a lefoglalt bűnjelekről, valamint kötelezte a vádlottakat az eljárás során felmerült bűnügyi költség megfizetésére.

[2] Az ítélet ellen az ügyész mindkét vádlott terhére, a kiszabott büntetések súlyosítása, életfogytig tartó szabadságvesztés büntetés kiszabása érdekében és a feltételes szabadság legkorábbi időpontjának 25 évben történő megállapítása végett jelentetett be fellebbezést. Az I. rendű vádlott és védője a tényállás megalapozatlansága, téves jogi minősítés miatt, emberölés helyett kifosztás büntetnének megállapításáért, valamint enyhítésért fellebbezett, míg a II. rendű vádlott és védője eltérő tényállás megállapítása mellett felmentés érdekében, másodlagosan eltérő minősítés érdekében, enyhítésért nyújtottak be fellebbezést.

[3] Terhelt1 I. rendű vádlott védője fellebbezésének írásbeli indokolásában a tényállást nem tartotta megfelelően felderítettnek, álláspontja szerint nem bizonyított az eljárás tárgyát képező bűncselekmény elkövetése, emellett nem tisztázta kellőképpen a bíróság a büntetés-végrehajtási intézetben elhangzottak alapján keletkezett vallomások, védenca és cellatársainak viszonyát sem. Vitatta az ölési szándék megállapításának helyességét, utalva rá, hogy a vádlottak cselekménye vagyontárgyak eltulajdonítására irányult, ezért az legfeljebb csak a Btk. 366. §-a szerinti kifosztás büntetnének minősíthető. Fellebbezésében az egyes rendelkezésre álló vallomásokat elemezte, valamint további tanúk kihallgatását, bizonyítékok beszerzését indítványozta, mindemellett az ítélet hatályon kívül helyezésére és a vádlottak felmentésére tett indítványt.

[4] Terhelt2 II. rendű vádlott védője írásban benyújtott fellebbezésében fenntartotta annak irányát és elsődlegesen felmentés, másodlagosan enyhítés érdekében élt jogorvoslattal.

[5] A Debreceni Fellebbviteli Főügyészség a Bf.383/2022/10. számú átiratában az ügyészi fellebbezést Terhelt1 I. rendű vádlott vonatkozásában fenntartotta, azonban Terhelt2 II. rendű vádlott tekintetében visszavonta. Kifejtette, hogy a Nyíregyházi Törvényszék a büntetőeljárási szabályok megtartásával folytatta le eljárását, ami alapján megalapozott tényállást állapított meg, a bűnösségre vont következtetés és a cselekmény jogi minősítése is

helyes, valamint törvényesek az egyszerűsített felülvizsgálat körébe tartozó rendelkezések is, azonban a kiszabott büntetés Terhelt I. rendű vádlott tekintetében nem tükrözi kellően a bűncselekmény tárgyi súlyát, társadalomra veszélyességét, különös tekintettel kezdeményező, társát bűnbe sodró szerepére. Mindemellett álláspontja szerint a vádlottak és a védők az elsőfokú bíróság mérlegelési tevékenységét támadják. Mindezek alapján indítványozta, hogy a másodfokú bíróság az I. rendű vádlott vonatkozásában az ítéletet változtassa meg, vele szemben életfogytig tartó szabadságvesztést szabjon ki és 25 évben határozza meg a feltételes szabadságra bocsátás lehetőségét, míg a II. rendű vádlott vonatkozásában az elsőfokú ítélet helybenhagyására tett indítványt.

[6] A másodfokú bíróság a védelmi fellebbezéseket a büntetőeljárásról szóló 2017. évi XC. törvény (a továbbiakban: Be.) 599. § (1) bekezdés alapján nyilvános ülésen bírálta el.

[7] A nyilvános ülésen az ügyészség képviselője az átiratában foglaltakat változatlanul fenntartotta.

[8] Az I. rendű vádlott védője az elsőfokú határozat megváltoztatására, védencc emberölés vádjá alóli felmentésére, cselekményének kifosztás büntettének minősítésére és a kiszabott büntetés enyhítésére tett indítványt. A II. rendű vádlott védője vitatta védencc írásbeli vallomása felhasználásának törvényességét, így annak figyelmen kívül hagyása mellett elsődlegesen felmentését kérte, másodlagosan kifosztás megállapítását és ehhez igazodóan enyhébb büntetés kiszabását, harmadlagosan enyhébb büntetés kiszabására tett indítványt. A vádlottak az utolsó szó jogán csatlakoztak a védőik által előadottakhoz.

[9] A védelmi fellebbezések és az ügyészi fellebbezés nem alaposak.

[10] Az ítéltábla – a perorvoslatok okára és irányára tekintettel – a Be. 590. § (1) és (2) bekezdése alapján az elsőfokú bíróság ítéletét az azt megelőző bírósági eljárással együtt teljeskörűen bírálta felül. A revízió kitért az eljárási szabályok megtartására, az ítélet megalapozottságára, a bűnösség megállapítására, a cselekmény minősítésére, a bünteteskiszabásra, az indokolás helyességére és az egyéb rendelkezésekre is. A Be. fellebbezési rendszerében főszabály a teljes felülbírálat. Jelen esetben a vádlottak és a védők perorvoslata támadta a tényállást és a cselekmény jogi minősítését is, ezért korlátozott felülbírálatra nem kerülhetett sor.

[11] A felülbírálat során az ítéltábla megállapította, hogy a törvényszék a bizonyítási eljárást a perrendi szabályok megtartásával folytatta le. Nem vétett sem abszolút [Be. 608. § (1) bekezdés a-h) pont], sem olyan súlyos relatív perjogi hibát [Be. 609. § (1) és (2) bekezdés a-d) pont], ami az eljárás törvényességét befolyásolva az érdemi felülbírálatot kizárta volna és az elsőfokú ítélet hatályon kívül helyezését, az elsőfokú bíróság új eljárásra utasítását tette volna szükségessé.

[12] Az elsőfokú bíróság az ügyfelderítési kötelezettségének eleget tett, és megalapozott tényállást [Be. 561. § (3) bekezdés c) pont] állapított meg, az pontosításra, kiegészítésre nem szorult, így a másodfokú bíróság határozatát e tényállásra alapította.

[13] Az elsőfokú bíróság az ügy eldöntése szempontjából lényeges bizonyítékokat gondosan és részletesen megvizsgálta, azokat egyenént és összehatásukban is a logika törvénye szerint nagyrészt helyesen értékelte. Részletekbe menően elemezte a vádlottak vallomásait, azonban az ítéltábla a II. rendű terheltet érintően, a bizonyítékok értékelése körében tett azon elsőbírói indokolással nem értett egyet, amely szerint bár Terhelt2 II. rendű vádlott 6 oldalas írásbeli „beismerő vallomása” bíróságra juttatásának körülményei nem tisztázottak, nem minősíthető jogellenesen beszerzett bizonyítéknak, arra tekintettel, hogy a II. rendű vádlott szekrényéből került elő (elsőfokú ítélet [23] bekezdés). Ez a relatív eljárási szabálysértés korrigálható volt a másodfokú eljárás során az alábbiak szerint.

[14] A Be. 167. § (5) bekezdése szerint nem értékelhető bizonyítékként az olyan bizonyítási eszközből származó tény, amelyet a bíróság, az ügyészség, a nyomozó hatóság, illetve a (2) bekezdésben meghatározott hatóság bűncselekmény útján, más tiltott módon vagy a résztvevők büntetőeljárási jogainak lényeges sérelmével szerzett meg. Ez alapján, a másodfokú bíróság álláspontja szerint a – törvényszéki indokolás szerint sem tisztázható körülmények között beszerzett – bizonyítási eszköz tartalma bizonyítékként aggálymentesen nem vehető figyelembe. Annál is inkább, mert bár a II. rendű vádlott a kézírást – megfelelő terhelti kioktatást követően – magáénak ismerte el, egyértelműen nyilatkozott, hogy azt nem kívánta senkinek elküldeni vagy egyáltalán felhasználni az eljárás során. Nem tisztázható ugyanis, hogy a bizonyítási eszköz a II. rendű terhelt büntetőeljárási jogainak sérelmével, vagy törvényes úton lett-e megszerezve, hiszen ellenőrizhetetlen módon került a hatóság birtokába, ekként a fenti jogszabályhely alapján azt ki kellett rekesztetni a bizonyítékok köréből.

[15] Ezen túlmenően más eljárási szabálysértést nem észlelt az ítéltábla.

[16] Az írásbeli vallomás mint bizonyítási eszköz felhasználásának kizárása ugyanakkor nem eredményezi az elsőfokú ítélet hatályon kívül helyezését, csak azt, hogy a vallomás tartalma bizonyítékként nem vehető figyelembe.

[17] Egyébiránt a törvényszék minden szükséges bizonyítékot beszerzett, azokat az elsőfokú tárgyalás anyagává tette, megvizsgálta, megfelelően mérlegelte, és ennek során felderítetlenség, iratellenesség és téves ténybeli következtetés sem volt feltárható.

[18] A törvényszék mérlegelési tevékenysége során a vádlottaknak az ügy lényeges, elsősorban az életellenes cselekmény elemei tekintetében folyamatosan megváltoztatott vallomásait nagyrészt nem fogadta el, őket e tekintetben szavahihetetlennek értékelte. E körben nem foghat helyt a II. rendű vádlott védőjének előadása, miszerint a vádlottak vallomásváltoztatásainak kizárólagos oka a védőváltásokra, az egyes védők tanácsainak hatására vezethető vissza. Eleve cáfolja ezt – pusztán példának okáért – az a 2022. február 23. napján rendőri adatgyűjtésről kelt feljegyzés is, ami Terheltl nyilatkozatát tartalmazza. Eszerint az I. rendű terhelt arra az első feltett kérdésre, hogy ismeri-e „Kutyabűrt” (ti. sértettet), azt válaszolta senki által nem befolyásoltan, hogy „nem jártam nála, nem ismerem, sosem voltam ott, azt sem tudom, melyik a háza”, ezzel ellentétben rendszeres kapcsolatban voltak, mi több, még kulcsa is volt a sértett lakásához. Egyértelműen kitűnik, hogy a vádlottak célszerű nyilatkozatokat tettek és a nyomozás éppen aktuális állásához képest próbáltak más-más védekezést előterjeszteni. Ebbe tökéletesen beleilleszkedett az, hogy miután az I. rendű vádlott szembesült azzal, hogy a poligráfos vizsgálatnál a teszt releváns kérdéseire megtévesztő választ adott, elmondta cellatársainak az igazságot.

[19] Az ítéltábla töretlen álláspontja szerint cellatársak vallomásainak bizonyítékként történő értékelésekor igen körültekintően, kellő fenntartással kezelve kell azokat értékelni.

[20] Jelen ügyben a cellatársak közül tanú11 tanú vallomása bírt kiemelt jelentőséggel, akinek a vallomását az elsőfokú bíróság kellő mélységben és részletességgel értékelte is, azt más tanú (tanú18) által elmondottakkal is összevetette és alaposan, összességében mérlegelve, okszerűen vetette el az I. rendű vádlott tanú11 tanú szavahihetlenségét célzó védekezését (elsőfokú ítélet [19]-[22] bekezdések). A Terheltl I. rendű vádlott cellájában rendelkezésre álló iratokból tájékozódva kizárt, hogy tanú17 egy olyan részletességgel leírt, valótlan tartalmú nyilatkozatot tegyen, mint amilyet tett. Fenti tanúk nyilatkozatait támasztotta alá egyébiránt a II. rendű vádlott zárkájában feltalált, kézzel írt „beismerő vallomás” megjelölésű irat is, aminek kirekesztése a tanúk szavahihetőségét nem annulálta.

[21] A tényállást támadó védelmi fellebbezések kapcsán az ítéltábla kiemeli, hogy a tényálláshoz kötöttség elvi indokát a Be. 167. § (3) és (4) bekezdése adja, mely szerint a bizonyítás eszközeinek és a bizonyítékoknak nincs törvényben előre meghatározott ereje, a bíróság a bizonyítékokat egyenként és összességükben szabadon értékeli és a bizonyítás eredményét az így kialakult meggyőződése szerint állapítja meg. Ezáltal biztosított a bizonyítékok hitelt érdemlőségének meggyőződés szerinti, és szabad értékelése (Kúria Bhar.III.1201/2018/10.). Mindezen elv érvényre juttatása garantálja az elsőfokú bíróság úgynevezett „ténybíróági” jellegét, és amely elv a felülbírált ügyben maradéktalanul érvényesült. A védelmi jogorvoslatok részben a bizonyítékok okszerű mérlegelésén keresztül támadták a megalapozott tényállást, ami eredményre nem vezethetett.

[22] Az elsőfokú bíróság – büntethetőségi akadály hiányában – törvényesen vont következtetést a vádlottak bűnösségére és a cselekmény minősítése is megfelel az anyagi

jognak. A vádlottak a Btk. 160. § (1) bekezdésébe ütköző, azonban a (2) bekezdés b) és j) pontjai szerint minősülő emberölés büntetettét valósították meg társtettesként.

[23] A vádlottak aktuális tudattartalmára, ezáltal szándékára – az elsőfokú bíróság által is helyesen hivatkozott – 3/2013. Büntető jogegységi határozat iránymutatása alapján elsősorban a feltárt alanyi és tárgyi tényezőkből lehet következtetést vonni, aminek eldöntése az irányadó tények tükrében jogkérdés (BH2020. 257.I).

[24] A vádlottak egyenes szándékkal, azaz cselekményük következményeit kívánva követték el a bűncselekményt, az e körben kifejtett elsőbírói álláspont hibátlan (elsőfokú ítélet [38] bekezdés), mint ahogy a minősítő körülmények, azaz a nyereségvággal és a védekezésre képtelen állapottal (elsőfokú ítélet [39] és [41] bekezdések), valamint az elkövetési formával kapcsolatban kifejtettek is (elsőfokú ítélet [40] bekezdés).

[25] A védelem minősítést támadó indokaival kapcsolatban, miszerint a vádlottak cselekménye a Btk.366. § (1) bekezdés a) pontja szerinti kifosztás büntetettét meríti ki, az ítéltábla osztotta a törvényszék által tett indokolást, így az ott kifejtettek miatt a vádlottak cselekménye minősítésének megváltoztatására irányuló védelmi perorvoslat nem lehetett alapos.

[26] Az elsőfokú bíróság a büntetés kiszabása során irányadó bűnösségi körülményeket helyesen tárta fel. Nem látta indokát a másodfokú bíróság a kétszeresen minősülő emberölés büntette esetén az elsőfokon kiszabott szabadságvesztés büntetés enyhítésének, a védelmi fellebbezések így a büntetés enyhítését célzóan sem lehettek eredményesek.

[27] Ugyanakkor az ítéltábla az ügyészség kizárólag az I. rendű vádlott esetében fenntartott, súlyosításra irányuló fellebbezését és életfogytig tartó szabadságvesztés büntetés kiszabására tett indítványát sem látta alaposnak amiatt, hogy az I. rendű vádlott enyhe fokban korlátozott volt a cselekménye társadalomra veszélyességének felismerésében és főleg abban, hogy e felismerésnek megfelelően cselekedjék. Ez az indoka egyébiránt annak, hogy a vádlottak megegyező, határozott tartamú szabadságvesztés büntetést kapjanak.

[28] A vádlottakkal szemben kiszabott 20-20 év szabadságvesztés a büntetési célok elérésére alkalmas, a büntetéskiszabási elvekkel összhangban álló, tetterányos szankció, mely kifejezi az egyéniesítést és megfelel a belső arányosságnak is.

[29] A szabadságvesztés végrehajtási fokozatára, a feltételes szabadságra bocsáthatóságra, az előzetes fogvatartás beszámítására, a bűnügyi költség viselésére és részben a bűnjelekre vonatkozó rendelkezések megfelelnek a törvénynek.

[30] Az elsőfokú bíróság helyesen rendelkezett az 1-43. tételszámon nyilvántartott tárgyak lefoglalásának megszüntetéséről, azonban elmulasztott rendelkezni a 30. tételszám alatti kabát kiadásáról, mint ahogy a 13. és 14. tételszám alatti DNS minták megsemmisítéséről is, így ezen rendelkezéseket az ítéltábla pótolta.

[31] A kifejtettek alapján a másodfokú bíróság az elsőfokú ítéletet a szükséges részben a Be. 606. § (1) bekezdése alapján megváltoztatta, míg a törvényes rendelkezéseit a Be. 605. § (1) bekezdésének alkalmazásával helybenhagyta.

[32] Az elsőfokú ítélet kihirdetésétől a másodfokú elbírálásig előzetes fogvatartásban töltött idő beszámításra vonatkozó rendelkezés a Btk. 92. § (1), (2) bekezdésén alapul.

[33] A másodfokú bíróság a 613. § (1) bekezdése alapján határozott a másodfokú eljárásban felmerült bűnügyi költség viseléséről.

[34] Az ítéltábla az I. rendű vádlott védőjének bizonyítási indítványait az alábbi indokok alapján utasította el.

[35] A Nyíregyházi Büntetés-végrehajtási Intézet megkeresésére kétirányú indítvány lett előterjesztve. Egyrészt annak kiderítése végett, hogy az I. rendű vádlott valamennyi cellatársa tekintetében volt-e panasz, figyelmeztetés előterjesztve, másrészt arra vonatkozólag, hogy a büntetés-végrehajtási intézet „hozza nyilvánosságra” azt, hogy hogyan kerülhetett ki a II. rendű vádlott vallomása, amit ő maga sem akart megküldeni a bíróságnak. E körben a másodfokú bíróság álláspontja az, hogy az elsőfokon eljáró bíróság tisztázta, hogy nem hogy rossz nem volt az I. rendű vádlott viszonya tanúkkal, de a tanú volt az, aki harmadik személytől megvédte az I. rendű vádlottat (elsőfokú ítélet [21] bekezdés), ezen túl pedig az ügy lényegi megítélése szempontjából relevanciával nem bír az, hogy volt-e bárki ellen panasz vagy figyelmeztetés alkalmazva. A II. rendű vádlott írásbeli vallomásának beszerzési körülményeire vonatkozó indítvány okafogyottá vált, hiszen azt a másodfokú bíróság kirekesztette a bizonyítékok köréből, éppen amiatt, mert nem voltak tisztázhatók beszerzésének körülményei.

[36] Fentiekén túlmenően az I. rendű vádlott védője védence valamennyi cellatársának kihallgatását is indítványozta, amit azonban már az elsőfokon eljáró bíróságnak

sem látott szükségesnek foganatosítani, aminek indokát is adta (elsőfokú ítélet [55] bekezdés),
azzal az ítéltábla maradéktalanul egyetértett.

Debrecen, 2024. február 08.

Dr. Gömöri Olivér s.k.
a tanács elnöke

Dr. Horváth Péter s.k.
előadó bíró

Dr. Répássy Árpádné Dr. Német Laura s.k.
bíró

Záradék: A Nyíregyházi Törvényszék 7.B.437/2022/77. számú ítélete a Debreceni Ítéltábla
Bf.III.748/2023/12. számú ítéletében írt változtatással a mai napon jogerőre emelkedett.

Debrecen, 2024. február 8.

Dr. Gömöri Olivér s.k.
a tanács elnöke